

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічерда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічерда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасників.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

is in the first place and plays a key role in the quality of knowledge of future medical specialists.

Список літератури

1. Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук. — практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.). Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. Тернопіль: ТНМУ. 2021. 592 с.

2. Посоленик Л. Я. Використання інтерактивних методів викладання та розвиток дистанційної освіти лікарів у Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського МОЗ України в умовах карантину. *Медична освіта*. 2020. № 4. С. 80–84.

3. Наливайко Н. О. Змішане навчання в медичних закладах вищої освіти. *Educological discourse*. 2021. № 1 (32). С. 101–111.

4. Саган Н. Т. Дистанційне навчання в медичному ВУЗі — реалії сьогодення. *Інноваційна педагогіка*. 2021. № 31 (1). С. 153–156.

Попова Лідія Михайлівна,
кандидат медичних наук,
асистент кафедри акушерства та гінекології

Шевченко Ольга Іванівна,
кандидат медичних наук,
асистент кафедри акушерства та гінекології

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Одеський національний медичний університет

Медична освіта — одна із небагатьох вищих освіт, що надає перевагу очній формі навчання. Однак, проблеми сьогодення внесли свої корективи в навчальний процес вищих медичних закладів.

Так, спочатку пандемія COVID-19 викликала необхідність дистанційного навчання студентів 4, 5, 6 курсів та лікарів-інтернів на кафедрі акушерства та гінекології ОНМедУ з 16.03.2020 року, керуючись Постановою Кабінету міністрів України «Про запобігання поширенню по території України коронавірусу COVID — 19» № 211 від 11.03.2020 р., листа МОН України № 1/9-154 від 11.03.2020 р., листа МОЗ України № 22-04/7148/2-20 від 12.03.2020 р [1, 2].

У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні дистанційна форма навчання набула ще більшого значення. Деякі заняття відбуваються в аудиторіях, звісно, якщо це безпечно, а інші — дистанційно. Набутий досвід дистанційного навчання під час пандемії допоміг продовжувати якісний освітній процес і в умовах сьогоденного воєнного стану.

В організації освітнього процесу кафедра керується Наказами МОН та МОЗ України: Наказ № 274 від 28.03.2022 р. «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»; Наказ № 290 від 01.04.2022 р. «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань завершення 2021/2022 навчального року»; Наказ МОЗ України № 403 від 16.03.2022 р. «Про внесення змін до наказу МОЗ України № 1254 від 22.06.2021 р.»; Наказ МОЗ України № 1062 від 20.06.2022 р. «Про організацію надання медичної допомоги із застосуванням телемедицини в умовах воєнного стану»; Наказ МОЗ України № 429 від 08.03.2022 р. «Про залучення здобувачів вищої, фахової, передвищої освіти, деяких інших категорій осіб до роботи у фармацевтичних закладах, інших закладах охорони здоров'я на період дії воєнного стану».

Дистанційний спосіб навчання на клінічних кафедрах вищих медичних закладів став доволі складним та випробувальним для всіх учасників освітнього процесу, незважаючи на широке використання інтерактивних інформаційних технологій [3, 4].

Особливості вищої медичної освіти потребують вміння спілкуватися з пацієнтами та колегами (деонтологічні навички), роботи у «ліжка хворого», в операційній, оглядовому кабінеті, використання медичного обладнання, опанування практичних навичок, що є важливою складовою навчання медичних спеціалістів.

Головна проблема адаптації методології дистанційного освітнього процесу навчання студентів та лікарів-інтернів на клінічних кафедрах

полягає в необхідності максимального наближення практики традиційного пацієнт-орієнтованого викладання.

З метою удосконалення клінічно-орієнтованого навчання в навчальній процесі впроваджено навчальні дисципліни в очному форматі «Виробнича лікарська практика» (4 курс) та «Виробнича поліклінічна практика» (5 курс). Впровадження навчальної дисципліни «Виробнича практика» регламентовано пунктом 1 статті 51 Закону України «Про вищу освіту» № 1556 VII від 01.07.2014 р.

Значна увага при проходженні студентом навчальної дисципліни «Виробнича практика» приділяється практичним навичкам, так як більшість отриманих клінічних компетенцій майбутнього лікаря пов'язані, в першу чергу, з комунікативними здібностями та практичними маніпуляціями, що вимагає особисту присутність студента в навчальному процесі. Симуляційна медицина — одна із безпечних та надійних інноваційних методик опанування практичними навичками та клінічними вміннями. Студенти 4, 5 курсів опановують практичні навички малими групами із дотриманням заходів безпеки, враховуючи воєнний стан, на базі симуляційного класу кафедри акушерства та гінекології ОНМедУ, який оснащений відповідними сучасними тренажерами, манекенами, медичним обладнанням та інструментами, аудіо-і відеоапаратурою, комп'ютерною технікою.

Кафедрою акушерства та гінекології ОНМедУ, для покращення викладання навчального матеріалу під час «Виробничої практики», застосовуються наступні сучасні інформаційні технології: за допомогою програми Microsoft Teams презентується лекційний матеріал, а в програмі Moodle — представлені алгоритми практичних навичок з відео-презентацією.

«Виробнича практика» сприяє отриманню студентами — майбутніми лікарями, базових знань кваліфікованої комунікації з пацієнтками (з їх інформованої згоди — Закон України «Про захист персональних даних» № 2298-VI від 2010 р. (із змінами)). Дана навчальна дисципліна надає можливість студентам проводити та інтерпретувати дані опитування та фізикального огляду, оцінювати результати клінічних та лабораторно-інструментальних досліджень, а також призначати адекватне (консервативне та оперативне) лікування у відповідності з самостійно встановленим діагнозом та правильно оформляти медичну документацію. Студенти мають змогу спостерігати за ходом хірургічного оперативного втручання хворої, з якою проводиться курація, як онлайн, так і наживо.

Наприкінці практичного заняття по «Виробничій практиці» проводиться оцінювання результатів навчання: поточний контроль, усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті, захист представленої історії хвороби.

Реалії сучасного життя вимагають розвитку різних методів дистанційного навчання у вищих медичних навчальних закладах, впровадження в освітній процес новітніх інформаційних технологій.

Впровадження сучасних освітніх технологій в медичні освітні заклади потребує нових компетенцій. Новітні інформаційні та мультимедійні, симуляційні технології сприяють ефективності дистанційного навчального процесу у вищих навчальних медичних закладах та його максимальному наближенню до стаціонарної очної форми, пацієнт-орієнтованого навчання.

Дистанційна форма навчання в медичних освітніх закладах не може повністю витиснути традиційну, очну методику викладання, тому, напевно, на теперішній час повинна бути змішана форма навчання на клінічних кафедрах медичних вищих закладів.

Список літератури

1. Гладчук І. З., Рожковська Н. М., Попова Л. М., Петровський Ю. Ю., Григурко Д. О. Досвід дистанційної форми навчання в медичному університеті. *Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України*. Тернопіль : ТНМУ, 2021. С. 141–144.

2. Arandjelovic A., Arandjelovic K., Dwyer K. Shaw C. COVID-19: Considerations for Medical Education during a Pandemic. *MedEdPublish*. 2020; 9 (1): 87. DOI: 10.15694/med. 2020.000087.1

3. Рогачевський О. П., Попова Л. М., Рожковська Н. М., Косей Т. В., Голубенко М. Ю. Інноваційні технології активного навчання акушерів-гінекологів. *Медична освіта*. 2017. № 1. С. 108–111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mosv_2017_1_26

4. Наливайко Н., Наливайко О. Змішане навчання в медичних закладах вищої освіти. *Освітологічний дискурс*. 2021. № 1(32). С. 101-111. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2021.1.7>

Парасочкіна Вікторія Володимирівна ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТА НАУКОВОГО МИСЛЕННЯ ЗА УМОВ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ	178
Pluzhnikova Tetiana Vladyslavivna DISTANCE EDUCATION: PROBLEMS AND PROSPECTS	179
Попова Лідія Михайлівна, Шевченко Ольга Іванівна ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ	181
Посохова Світлана Петрівна, Ніточко Катерина Олександрівна, Артьоменко Володимир Вікторович ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА РЕСУРСИ ДЛЯ ЗМІЩАНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ	185
Панюта Олексій Іванович, Шевченко Наталія Олександрівна, Букреева Наталія Іванівна, Добровольська Олена Олександрівна НОВІ ПІДХОДИ ВИКЛАДАННЯ СУМІЖНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІНІЧНА ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА» ЛІКАРЯМ-ІНТЕРНАМ В ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	189
Пухлік Сергій Михайлович, Добронравова Ірина Володимирівна ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ОТОЛАРИНГОЛОГІЇ ЛІКАРЯМ-ІНТЕРНАМ.....	191
Рогачевський Олександр Петрович, Белозерцева-Баранова Юлія Євгенівна ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОНМедУ ..	193
Рузін Геннадій Петрович, Григоров Сергій Миколайович, Рекова Ліляна Петрівна ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	195